

ROZBOR PLNĚNÍ ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU 2016

1. Úvod

Rozbor představuje přehled o stavu a vývoji plemene a realizaci jeho selekčního programu. Zákon 154/2000 o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat (plemenářský zákon) ukládá každoročně hodnotit výsledky a průběh šlechtění plemene. Na základě této povinnosti byl sekretariátem Svazu vypracován rozbor, který vychází z údajů ČMSCH a.s., Plemdat s.r.o. a Svazu. Rozbor obsahuje základní výsledky kontroly užitkovosti, inseminace a přehled dalších činností v rámci plnění šlechtitelského programu za kalendářní rok 2016.

V první polovině roku pokračoval pokles nákupní ceny mléka, která klesla až na 6 Kč v letních měsících. Ve druhé polovině roku došlo k oživení ceny, která se dostala na 7,50 Kč koncem roku. I přes tento nárůst patří naše cena mléka placená producentům k nejnižší v Evropě. Dlouhodobě nízké nákupní ceny a jejich kolísání ovlivňují investice chovatelů do chovu dojnic, a tím také vývoj plemene v následujícím období. Pokles stavů dojnic byl podstatně nižší než v krizi 2008-9. Pozitivní roli sehrály nové podpory, které MZe připravilo.

Pokračuje trend využívání mladých býků na základě jejich genomických plemenných hodnot. Svaz se snaží na tento vývoj reagovat. Zahájeny byly odhady genomických plemenných hodnot pro znaky a vlastnosti zahrnuté do selekčního indexu SIH. Interbullem byla validována naše národní metoda odhadu genomických plemenných hodnot. Došlo k dalšímu zvětšení referenčního souboru býků se známými genotypy. Býci s genomickými plemennými hodnotami byli zařazeni do interaktivního prohlížeče a internetového přípařovacího programu.

2. Stav populace holštýnského skotu, její vývoj a užitkovost

a. Vývoj stavů a plemenné skladby populace krav v kontrole užitkovosti

Ani v roce 2016 jsme nezaznamenali výrazný pokles počtu krav v KU, přestože byl tento rok pro chovatele dojnic velmi složitý především díky mimořádně nízké výkupní ceně mléka. Celkový pokles krav v KU proti roku předchozímu představoval necelé 3000 ks, stav holštýnských krav zůstal na hodnotě roku 2015. Černých holštýnských krav chováme proti loňsku o 550 ks více, červených o 700 ks méně. Podíl holštýnských krav na celkové populaci opět narostl a v současné době představuje 59,8 %, z toho je cca 3,8 % krav RED holštýnských. Co se týče plemenné skladby, stále se výrazně zvyšuje podíl čistých holštýnských krav, kterých je o 2500 ks více než před rokem. Nadále se zvyšuje koncentrace krav ve stádech, průměrný počet krav ve stáji opět mírně narostl, u holštýnského plemene na 282 ks (proti 276 v roce 2015), počet stájí s počtem uzavřených laktací nad 400 ks se zvýšil o 7 na 145 velkokapacitních stájí.

Tab 1) Vývoj početních stavů krav v kontrole užitkovosti od r. 1995

Rok	Krav v KU	Index	
		k předch. roku	k roku 1995
1995	667 973		100,0
2000	481 162	95,9	72,0
2005	421 708	98,9	63,1
2010	359 163	96,2	53,8
2015	358 004	100,3	53,6
2016	355 094	99,5	53,2

Tab 2) Vývoj plemenné skladby populace dojených krav v KU od roku 1995

Plemeno / stav krav v roce	1995	2000	2005	2010*	2015	2016	%
Krav celkem	667 973	481 162	421 708	359 163	358 004	355 094	100,0
Z toho							
České strakaté	369 289	244 263	189 397	139 003	130 091	127 054	35,8
Holštýnské (včetně převodného křížení)	207 770	197 968	206 214	205 290	212 597	212 452	59,8
z toho černostrakaté holštýnské				188 473	198 249	198 801	56,0
z toho červené holštýnské				16 817	14 348	13 651	3,8
Kříženky s podílem černostrakatého skotu méně než 50%	43 380	29 310	14 761	9 842	10 185	10 037	2,8
Ostatní	47 534	9 621	11 336	5 028	5 131	5 551	1,6

* se zahrnutím RED v rámci holštýnského plemene

Tab 3) Plemenná skladba populace krav holštýnského skotu v KU v roce 2016

Plemenná skupina	krav	2016/15
H1 Černostrakatý holštýnský skot (H 88% a více)	167 162	2 555
H2 Kříženky s podílem H 87,5% (H88)	6 950	-662
H3 Kříženky s podílem H 75 - 87 %	11 882	-704
H4 Kříženky s podílem H 50 - 74 %	12 807	-637
Černostrakatý skot a kříženky s podílem H 50 % a více	198 801	552
R1 Červený holštýnský skot (R 88% a více)	5 851	-59
R2 Kříženky s podílem R 87,5% (H88)	681	-208
R3 Kříženky s podílem R 75 - 87 %	2 037	-112
R4 Kříženky s podílem R 50 - 74 %	5 082	-318
Červený holštýnský skot a kříženky s podílem R 50 % a více	13 651	-697
Holštýnský skot a kříženky s podílem H,R 50 % a více	212 452	-145

b. Výsledky kontroly užítkovosti v kontrolním roce 2015/2016

Průměrná užítkovost krav v kontrole užítkovosti opět narostla, u všech plemen meziročně o 188 kg na 8725 kg mléka. Průměrná užítkovost černostrakaté holštýnské populace narostla o 164 kg mléka na 9792 kg, 371 kg tuku (při tučnosti 3,79 %) a 325 kg bílkovin (3,32 %). Čistokrevné holštýnské krávy vykázaly užítkovost o 154 kg mléka vyšší než v loňském roce a dosáhly tak na 9878 kg mléka, obsah tuku narostl o 0,03% na 3,78% a obsah bílkovin naopak o 0,01% poklesl na 3,31%. Počet uzávěrek čistokrevné holštýnské populace narostl o více než 1500 laktací. U červených holštýnských krav došlo k nárůstu užítkovosti o 183 kg mléka na 8653 kg, obsah tuku se zvýšil o 0,02% na 4,05% a obsah bílkovin poklesl o 0,01% na 3,49%.

Tab 4) Výsledky kontroly užítkovosti podle plemen 2016

Pořadí laktace	Počet	Mléko	Tuk	Tuk	Bílk.	Bílk.	Věk
	uzávěrek	kg	%	kg	%	kg	mezidobí
Černostrakaté holštýnské (H1)	135 429	9 878	3,78	373	3,31	327	409
Černostrakaté včetně kříženek	160 459	9 792	3,79	371	3,32	325	408
Červené holštýnské (R1)	4 964	8 890	4,07	362	3,48	309	402
Červené holštýnské včetně kříženek	11 732	8 653	4,05	350	3,49	302	405
Holštýnské včetně kříženek celkem	172 191	9 715	3,80	370	3,33	323	408
České strakaté celkem	110 597	7 343	4,02	295	3,52	258	391
Ayrshire	46	6 623	4,13	273	3,43	227	414
Jersey	720	6 679	4,82	322	3,72	248	399
Montbeliard	1 706	7 959	4,03	321	3,52	280	384
Normandský skot	177	6 259	4,09	256	3,53	221	408
Kontrola užítkovosti celkem	296 266	8 725	3,88	339	3,39	296	401

Od roku 1995 se užítkovost čistokrevného holštýnského skotu zvýšila o 4.968 kg mléka, tučnost poklesla o 0,44 % a obsah bílkovin se zvýšil o 0,12 % (tab.5). Mezidobí se za posledních 10 let zkrátilo o 18 dní na současných 409 dnů, proti loňskému roku se o zkrátilo o 4 dny.

Tab 5) Vývoj užitkovosti černostrakatých krav (H100) v KU od r. 1995

Rok	Počet	Mléko	Tuk	Tuk	Bílk.	Bílk.	Věk
	uzávěrek	kg	%	kg	%	kg	Mezidobí
1995	56 534	4 910	4,22	207	3,19	157	402
2000	83 764	6 667	4,10	273	3,30	220	409
2005	99 881	8 030	3,85	309	3,24	260	427
2010	111 280	8 912	3,72	332	3,26	291	422
2015	131 879	9 724	3,75	365	3,32	323	413
2016	135 429	9 878	3,78	373	3,31	327	409

Počet krav v PK proti loňskému roku poklesl o 1250 ks na 182857 krav. Nárůst zaznamenal počet krav v hlavním oddíle A, který zahrnuje čistokrevné holštýnské krávy. Zástupci Svazu se snaží komunikovat s podniky, které mají krávy mimo PK a pomáhají jim s prvními potřebnými kroky pro zápis krav do PK. Počet krav v PHA ke konci kontrolního roku činil 143703 ks, to představuje nárůst o 2320 krav. Užitkovost krav zapsaných v plemenné knize se letos zvýšila o 155 kg mléka na 9749 kg (obsah tuku 3,80% a bílkovin 3,33%). Starší krávy na 2. a vyšších laktacích, vedené v oddíle PHA, nadojily v průměru 10450 kg mléka, a to při 81742 uzavřených laktacích, celkový průměr krav na 2. a vyšší laktaci v celém souboru PKH dosáhl 10273 kg mléka.

Od roku 1995, tj. za uplynulých 21 let se užitkovost holštýnských krav každoročně průměrně zvyšovala o 241 kg mléka. Počet dojníc všech plemen v KU se za stejné období každoročně snižoval průměrně o 14,9 tis. dojníc, u holštýnského skotu stavy kolísaly s ohledem na míru převodného křížení (tab.6). Od roku 2010 se počet holtýnských krav navýšil.

Tab 6) Vývoj stavů a ukazatelů výkonnosti od roku 1995

Ukazatel	1995	2000	2005	2010	2015	2016	Rozdíl
Počet krav v KU celkem	667 973	481 162	421 708	352 972	358 004	355 094	-312 879
H včetně kříženek 50% a více	227 381	218 657	228 981	204 347	212 597	212 452	-14 929
Podíl holštýnského plemene (%)	34,04	45,44	54,30	57,89	59,38	59,83	26
Užitkovost včetně kříženek (kg)	4 651	6 490	7 887	8 785	9 546	9 715	5 064
Tučnost (%)	4,26	4,13	3,86	3,74	3,78	3,80	-0,46
Tuk (kg)	198	268	305	329	361	370	172
Bílkoviny (%)	3,23	3,31	3,26	3,27	3,34	3,33	0,10
Bílkoviny (kg)	150	215	257	288	319	323	173
Věk při 1. otelení (měs./dny)	28/25	27/28	27/01	25/27	25/04	25/00	-3/25
Mezidobí (dny)	398	405	423	419	412	408	10
Celoživotní užitkovost (kg)	nesl.	nesl.	24 407	26 560	28 175	28 644	4 237

c. Nejlepší chovy

V letošním roce dosáhl opět nejvyšší užitkovosti T+B u svých krav pan Radomír Vyjídáček z Vyšehorek na Šumpersku. 30 holštýnských krav, které zde v posledním kontrolním roce uzavřely laktaci, dosáhly užitkovosti 944 kg T+B (13439 kg mléka, 3,80 % tuku, 3,22 % bílkovin). Na druhém a třetím pořadí si vyměnily pozice z loňska velkokapacitní chovy z Bohdalova a Ostřetína. AGRAS Bohdalov, a.s. se zařadil na 2. místo s užitkovostí 891 kg T+B při 725 uzavěrkách především díky vysoké produkci mléka (13002 kg mléka, 3,57 % tuk a 3,28 % bílkovin) při vynikajícím mezidobí 392 dnů, naopak v ZS Ostřetín sázejí na vysoké složky a na 535 uzavřených laktacích dosáhli užitkovosti 887 kg T+B (12146 kg mléka, 3,83 % tuku a 3,46 % bílkovin). Hranici T+B 830 kg mléka překonalo 15 farem, z toho 10 velkokapacitních. Více než 12000 kg mléka v průměru nadojily krávy na 11 farmách.

U stájí s užitkovostí nad 10000 kg mléka a min. 50% krav v PKH dosáhly nejvyšší tučnosti dojnice v Agro DV Puklice (4,26%), na farmě Molik, Radimovice (4,21%) a na farmě Bečice, patřící Agrodružstvu Žimutice (4,19%). Obsah bílkovin je nejvyšší u krav ing. Štěpanovského v Černé u Bohdanče (3,55%), v ZF Rolnička Lipanovice (3,53%) a v ZD Pojbuky – stáj Rodná (3,52%). Celkem 30 chovů (proti loňským devíti) překročilo i při desetitisícové mléčné užitkovosti hranici 3,40% bílkovin.

Mezidobí pod 390 dnů mezi stájemi s nejvyšší užitkovostí vykazuje 26 stájí (většinou s více než 200 uzavřenými laktacemi), z toho Agrodružstvo Zábřeh, DV Batelov, Stagra s.r.o. Heřmanec, Úněšovský statek - farma Chrančovice a ZD Sloupnice - farma Řetová dosáhli mezidobí pod 380 dnů

Tab 7) Chovy s nejvyšší produkcí T+B

Poř	Chovatel	Farma	Uzáv	Mkg	T%	Tkg	B%	Bkg	T+B	MD
1	VYJIDACEK RADOMIR	VYSEHORKY 5	30	13439	3,80	511	3,22	433	944	453
2	AGRAS BOHDALOV, A.S.	BOHDALOV VKK	725	13002	3,57	464	3,28	427	891	392
3	ZS OSTRETIN A.S.	OSTRETIN-NK	535	12146	3,83	466	3,46	421	887	419
4	POMORAVI BABICE,A.S.	BABICE	136	12011	3,97	476	3,30	396	872	423
5	BASIK MILAN, ING.	ZARYBNICNA LHOTA 15	61	12118	3,69	447	3,37	409	856	409
6	ZEAS, A.S. POD KUN. HOROU	BROZANY	480	12041	3,74	450	3,37	406	856	401
7	OSEVA A.S. CHRUDIM	VKK KOCI	403	12110	3,77	456	3,30	399	855	412
8	AGROBOS,SPOL.S R.O.	SLATINA	147	11637	3,85	449	3,48	405	854	398
9	ROZVODI CERNOV S.R.O	CERNOV VKK	462	12019	3,85	462	3,25	391	853	398
10	ZD CECHTICE	CECHTICE - HOLSTYN	435	12521	3,48	436	3,20	401	837	394
11	ZP OSTROV,A.S.	OSTROV	461	12099	3,61	437	3,30	399	836	392
12	ZOD LESNA	PERNA VKK	356	11516	3,91	451	3,34	385	836	434
13	JILEK JAN ING.	HUNCICE 17	80	11480	3,94	452	3,32	381	833	479
14	AGROPODNIK KOSETICE	CHYSNA II	348	11163	4,14	462	3,31	369	831	417
15	ZOD BRNISTE	VELKY GRUNOV VKK	627	11823	3,81	450	3,22	380	830	389
16	AGRODRUZSTVO ZAHORI	TRESEN	505	11899	3,59	427	3,32	395	822	416
17	STATEK D.DVORY	STREZETICE	58	11000	4,17	459	3,30	363	822	395
18	ZEVAS VRACLAV A.S.	SEDMEC	346	11120	3,98	443	3,39	377	820	401
19	ZEM,A.S. NOVY BYDZOV	NEPOLISY MF	383	11274	3,91	441	3,33	375	816	397
20	KOPECKY PAVEL	JIRETICE	80	10730	4,15	446	3,44	369	815	451

V tabulce 8 jsou porovnány průměrná délka laktace, produkční ukazatele a mezidobí k průměrné velikosti stáda. Výsledky jsou víceméně shodné jako v předchozích letech, výrazný je především rozdíl v produkci mléka ve prospěch velkokapacitních stájí a nižší mezidobí v těchto stájích, projevuje se zde výraznější ekonomický tlak na tyto ukazatele ve větších stájích.

Nejvyšší absolutní užitkovosti (1422 kg T+B) dosáhla kráva na 3. laktaci CZ308205-921, hodnocená G+84 (NXA-816 YANK x NXA-101 MAGNA) z VOD Zdislavice, která nadojila 18686 kg mléka při tučnosti 3,90% a obsahu bílkovin 3,71%. Druhá skončila CZ267470-921 (NXA-701 ALFONS x NEA-026 RAMOS) z Agrodružstva Načeradec, která na ukončené 3. laktaci nadojila 19515 kg mléka při tučnosti 3,67% a obsahu bílkovin 3,41%, tj. 1382 kg T+B a třetí místo obsadila Ostretin UZES 9 RED CZ171357-953 (NXA-586 MR. BURNS x NBY-237 ROYALIST) ze ZS Ostřetín, a.s., tato mimořádná REDka nejenže dosáhla na 5.laktaci hodnoty T+B 1378 kg a nadojila 16842 kg mléka při tučnosti 4,66% a obsahu bílkovin 3,53%, ale také se skvěle představila na Národní výstavě v Lysé ve skupině krav s vysokou celoživotní užitkovostí (UZES dosáhla hranice 99000 kg mléka). Nejlepší prvotelkou v produkci T+B (1188 kg) je CZ344842-921 (NXA-686 PLANET x NEA-887 SHOLTEN) z Agrobosu, s.r.o. Slatina, která nadojila 16389 kg mléka při obsahu tuku 3,76% a bílkovin 3,49%, druhá skončila CZ524064-961 (NEO-271 GARCIA x NXA-617 SOCRATES) s 1127 kg T+B při užitkovosti 16665 kg mléka (obsah tuku 3,57% a bílkovin 3,19%) a třetí Ostretin DOBROMILA 15 CZ288019-953 (NEO-103 DOBERMAN x NEA-392 MASCOL) ze ZS Ostřetín, a.s., která sice nadojila „jen“ 14174 kg mléka ale díky vysokým složkám (tučnost 3,94%, bílkovina 3,70%) dosáhla hodnoty T+B 1083 kg. Mezi nejlepšími 500 kravami jsou 4 prvotelky, 142 krav na 2., 198 na 3., 103 krav na 4., 48 krav na 5. a 5 krav na 6. laktaci. Nejvíce dcer mezi 500 nejužitečnějšími kravami mají býci NXA-701 ALFONS (26 dcer), NXA-816 YANK (17 dcer) a NEA-113 O-MAN (14 dcer). Z podniků je nejvíce zastoupen ZS Ostřetín a.s. se 62 dojnici, AGRAS Bohdalov a.s. se 38, Agropodnik Košetice, a.s. a ZD Čechtice se 16 dojnici.

Tab 8) Průměrná užitkovost všech stájí v rámci jednotlivých velikostních skupin

Vel. skupina	Počet stájí	Celkem uzávěrek	% z uzávěrek	Poř. laktace	Mléko kg	Tuk %	Tuk kg	Bílk. %	Bílk. kg	Mezidobí
5 - 70	127	5 346	2,7	2,4	8 445	3,94	332	3,34	282	422
71 - 200	234	31 191	15,6	2,3	8 776	3,87	339	3,38	296	415
201 - 400	289	84 174	42,0	2,3	9 217	3,85	354	3,37	310	404
401 a více	145	79 782	39,8	2,2	9 958	3,81	378	3,34	332	400
Celkem	795	200 493	100,0	2,3	9 423	3,84	361	3,36	316	405

d. Celoživotní užitkovost

K 31.10. 2016 dosáhlo užitkovosti 100000 kg mléka již 501 holštýnských krav, během posledních 12 měsíců překročilo tuto hranici 94 (!!)dojnic, které uzavřely laktaci v období listopad 2015 – říjen 2016. S nejvyšší absolutní užitkovostí 157989 kg se na prvním místě udržela dojnice MÁŠA ze ZF Rolníčka Lipanovice. na druhém a třetím pořadí jsou krávy z Agrodružstva Záhoří, MARUŠKA CZ101648-205 (NEB-681 SID) s nadojenými 156587 kg mléka a HELENKA CZ044130-265 (NEB-543 DANDY), která nadojila za 12 laktací 151835 kg mléka. Ze žijících krav nadojila nejvíce Oseva ESTER (NXA-063 EROTIC), za 10 ukončených laktací vyprodukovala 143015 kg mléka.

Nejvíce stotísícových krav chovají v ZDV Novoveselsko – 31, dále v AGRAS a.s. Bohdalov – 30, ZS Ostřetín, a.s. – 26 ks, v ZERAS a.s. Radostín n. Osl. 22 a v Rozvodí s.r.o. Černov 16. Kráva na 1000. místě nadojila 92765 kg mléka, tj. téměř o 1800 kg mléka více než kráva na stejném pořadí v roce 2015.

V pozici otců krav, které již hranici 100000 kg překročily, se nejčastěji vyskytují býci NX-698 JESTHER se 14 !! dcerami, NEB-681 SID, NX-572 ZEBO a NEA-113 O MAN s 8 dcerami.

Tab 9) Krávy s nejvyšší celoživotní užitkovostí za ukončené laktace k 31.10.2016 (žijící jsou tučně zvýrazněny)

pořadí	číslo krávy	otec-reg	chovatel	plemeno	počet lak	mléko kg	tuk %	tuk kg	bílk %	bílk kg
1	56354-246	NX-604	ZF ROLNÍČKA LIPANOVICE - ING. JINDROVÁ	H100	13	157 989	4,26	5947	3,09	4302
2	101648-205	NEB-681	AGRO, DRUŽSTVO ZÁHOŘÍ	H83C	11	156 587	3,44	4575	2,90	3857
3	44130-265	NEB-543	AGRO, DRUŽSTVO ZÁHOŘÍ	C50H	12	151 835	3,58	4769	3,02	4025
4	44207-328	NBY-059	CZF SVRKYNĚ - ING. MILLER	H81C	8	149 335	3,34	4040	3,11	3754
5	63536-614	NEB-405	ZERAS A.S. RADOSTÍN N/O.	H78C	10	143 455	3,42	4510	3,00	3958
6	3562-953	NXA-063	OSEVA A.S. CHRUDIM	H100	10	143 015	3,38	4463	3,26	4303
7	63505-614	NEB-405	ZERAS A.S. RADOSTÍN N/O.	H75C	9	142 576	3,42	4473	3,19	4176
8	136637-614	NX-891	ZDV NOVOVESELSKO	H100	11	142 560	3,27	4108	2,96	3727
9	18348-203	NEB-265	CRF, SPOL.S R.O., DVORY N. LUŽ.	H100	10	138 578	3,32	3730	3,14	3529
10	76340-264	NEB-565	AGROPODNIK KOŠETICE	H88C	12	137 645	3,55	4361	3,03	3727
11	45031-961	NX-962	ROZVODÍ, SPOL. S R.O. ČERNOV	H100	9	137 226	3,36	4106	3,29	4017
12	111713-204	NEB-716	AGROPODNIK KOŠETICE	H100	12	137 069				
13	119864-505	NX-970	ZD DOLANY	H88C	10	136 984	3,44	4185	3,23	3933
14	100298-110	NEB-744	CZF SVRKYNĚ - ING. MILLER	H100	7	136 648	2,93	2946	2,88	2897
15	103540-505	NX-472	ZD DOLANY	H56C	12	136 476	3,47	4579	3,23	4260
16	187257-961	NEB-728	AGRAS BOHDALOV, A.S.	H100	8	135 364	3,51	4040	3,03	3484
17	81707-621	NGA-070	VOS ZEMĚDĚLCŮ A.S. V.OPATOVICE	H100	11	135 045	3,29	4110	2,93	3658
18	120880-505	NX-970	ZD DOLANY	H81C	11	134 740	3,65	4584	3,20	4028
19	101482-105	NEB-711	PIAS SUCHDOL, A.S.	H100	11	133 889	3,33	3878	3,01	3504
20	8396-961	NX-776	AGRAS BOHDALOV, A.S.	H100	9	132 158	4,09	4730	3,15	3645

e. Plemenná kniha

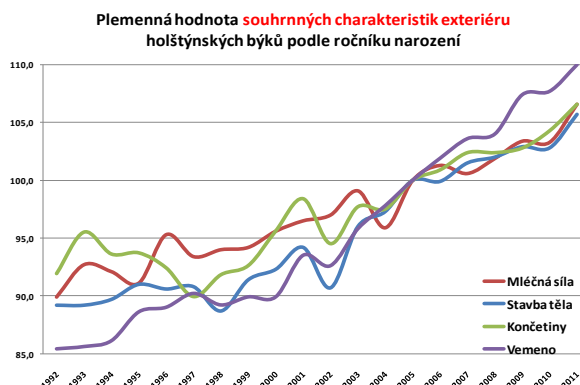
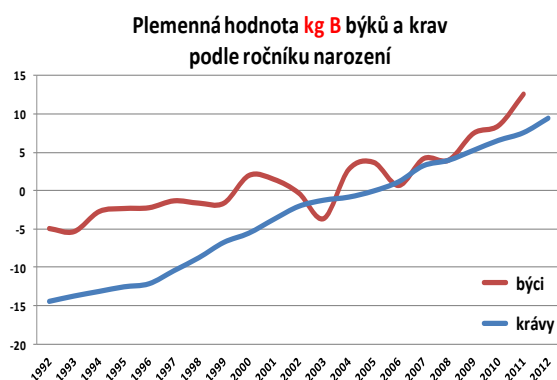
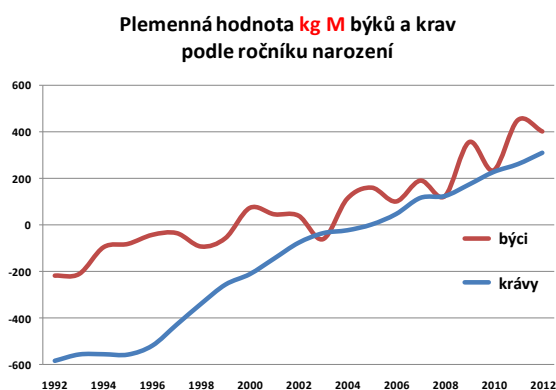
Do plemenné knihy bylo během roku zapsáno celkem 298 býků. Z nich bylo 41 zařazeno na ISB a to 23 z domácí produkce a 18 importovaných z Holandska (13) a Německa (5). Dovezeno bylo sperma od 165 býků, z toho 119 mladých býků a 46 býků prověřených KD. Z mladých býků se jednalo o 99 černostrakatých a 20 RED holštýnských býků. Největší počet těchto býků pochází z USA (47), Holandska (21), Německa (17), Francie a Kanady (po 10) a Slovenska (8). Dále bylo zapsáno 43 černostrakatých a 3 červení holštýnští býci se známou plemennou hodnotou, většina z nich patří mezi 100 nejlepších býků ve svých zemích dle souhrnných selekčních indexů. U černostrakatých se jednalo o prověřené býky z USA (25), Kanady (8) a Holandska (5), u červených holštýnských z Holandska (2) a Švýcarska (1). Největší počet synů, zapsaných do PK v roce 2016, měl mladý americký býk NXB-181 SUPERSHOT (16), dále NXB-037 SUPERSIRE (11), NEO-513 SILVER (9), YODER (9), NXB-342 BALISTO (8) a ROBUST (8). Do přirozené plemenitby bylo zapsáno 92 býků.

3. Vývoj plemenných hodnot

Významným ukazatelem stavu realizace selekčního programu jsou trendy a vývoj plemenných hodnot. Od roku 2004 je v našem šlechtění využíván komplexní selekční index (SIH), který si zachovává svoji strukturu od roku 2008. Z počátku se postupně snižovala váha produkčních znaků v indexu až na současných 49%, naopak se zvýšil vliv dalších ekonomicky významných znaků, jako je plodnost,

dlouhověkost, exteriér a další. VÚŽV Uhřetěves aktualizovala v roce 2016 ekonomické váhy a byly vypočteny nové genetické korelace a směrodatné odchylky. S těmito novými parametry byl index SIH přepočten. Tato revize indexu ukázala jeho stálou aktuálnost a vhodnost pro naše podmínky: genetický zisk pro mléčnou produkci poklesl z 82% na 64 %, naopak genetický zisk pro funkční vlastnosti se zvýšil z 22% na 34%, genetický zisk pro zdraví vemene stoupl z -0,7% na 2,6%. SIH proto nevyžaduje zásadní změny, navrženo je zvýšení podílu plodnosti z 12 na 15%, pokles vlivu dlouhověkosti ze 7 na 5% a dílčí změny u znaků zevnějšku

PH produkce a exteriéru ukazují grafy:

PH importovaných býků a jejich Interbulové přepočty na podmínky ČR mají chovatelé k dispozici na webových stránkách Svazu a Plemdat s.r.o. K výběru býků pro připarování mohou využívat on-line webový připarovací program.

Tab 10) Vývoj plemenných hodnot od roku 1992

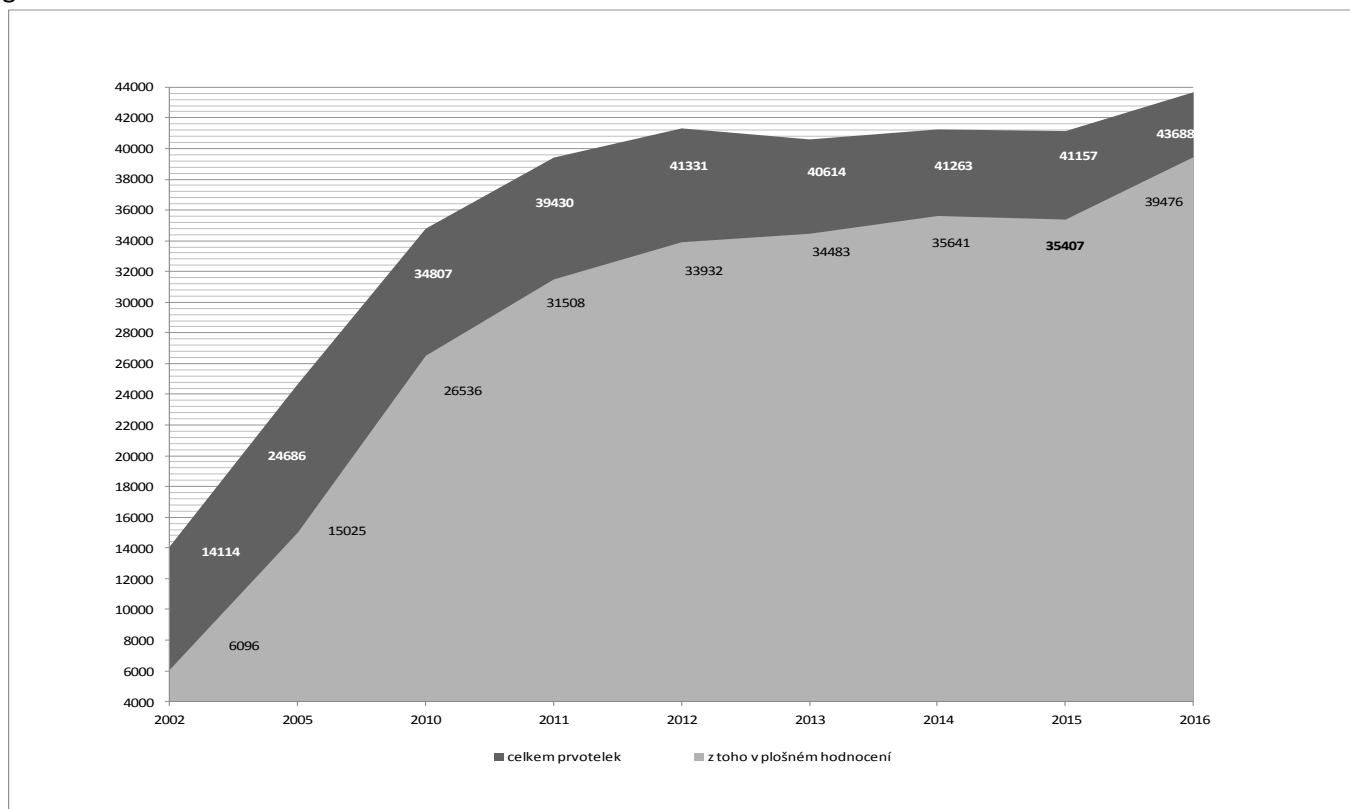
Znak	Kg M				T kg		T %		B %		B Kg		Plodnost dcer		
	RN	n	x	sd	RPH	x	sd	x	sd	x	sd	x	sd	n	RPH
1992	485	-221,4	456,3	93,3	-2,9	13,5	0,05	0,16	0,01	0,08	-4,9	10,8	179	100,1	9,6
1993	327	-214,1	463,1	93,4	-0,8	14,6	0,07	0,19	0,00	0,08	-5,3	11,3	139	100,7	10,4
1994	300	-99,1	579,8	95,5	-0,3	16,0	0,04	0,23	0,00	0,10	-2,7	13,2	208	97,9	10,3
1995	215	-84,9	631,5	95,7	-0,8	16,6	0,03	0,23	0,00	0,12	-2,3	14,3	185	98,6	10,7
1996	236	-45,9	617,4	96,4	-0,3	17,5	0,02	0,24	-0,01	0,11	-2,2	13,8	207	101,1	9,1
1997	250	-38,6	569,1	96,5	-2,7	17,1	-0,02	0,24	0,00	0,12	-1,3	12,4	213	99,5	10,7
1998	249	-96,2	605,3	95,5	0,3	19,3	0,04	0,26	0,01	0,12	-1,6	14,7	225	96,6	10,7
1999	267	-60,1	654,7	96,1	0,8	18,9	0,04	0,24	0,00	0,12	-1,6	15,9	242	98,2	11,2
2000	322	69,9	668,4	98,5	3,1	19,0	0,01	0,25	0,00	0,10	2,0	15,5	267	95,9	10,8
2001	335	42,4	703,2	98,0	5,0	19,3	0,05	0,26	0,01	0,13	1,5	15,2	279	96,4	10,8
2002	320	36,3	651,6	97,9	1,7	16,7	0,01	0,23	-0,01	0,12	-0,3	14,1	266	98,4	10,7
2003	291	-64,6	619,5	96,1	-0,7	18,5	0,02	0,25	-0,02	0,14	-3,6	13,8	257	98,5	11,0
2004	268	109,7	693,5	99,2	4,4	20,8	0,01	0,26	0,00	0,14	2,8	16,0	234	99,3	11,1
2005	258	156,9	676,1	100,0	6,8	20,3	0,02	0,26	0,00	0,14	3,7	16,0	242	100,0	12,0
2006	262	97,4	696,2	98,9	4,3	20,4	0,02	0,24	-0,02	0,14	0,7	16,6	247	101,1	10,5
2007	213	187,2	656,6	100,5	6,6	19,3	0,01	0,22	-0,01	0,14	4,2	15,5	199	99,0	11,7
2008	219	120,2	674,4	99,3	8,2	19,1	0,05	0,20	0,01	0,13	4,0	16,4	156	100,9	11,1
2009	158	352,8	682,2	103,5	10,1	18,5	-0,01	0,23	-0,02	0,13	7,5	15,3	138	105,0	10,9
2010	183	230,9	688,3	101,3	10,1	20,1	0,03	0,23	0,03	0,12	8,5	15,7	140	106,1	9,9
2011	102	447,6	689,5	105,2	14,9	17,0	0,01	0,21	0,02	0,12	12,6	14,7	83	109,5	9,5
2012	32	398,6	514,0	104,3	21,1	18,3	0,09	0,18	0,05	0,08	14,6	10,6	19	111,8	8,4

Znak	Somat. buňky			Mléčná síla			Stavba těla			Končetiny		Vemeno		Zevnějšek	
	RN	n	x RPH	sd	n	x RPH	sd	n	x RPH	sd	RPH	sd	RPH	sd	x RPH
1992	274	99,2	6,8	13	89,9	10,5	165	89,2	13,1	91,9	13,1	85,4	8,2	83,4	10,4
1993	222	99,9	8,3	17	92,7	7,9	127	89,2	13,2	95,5	14,4	85,6	9,5	84,0	11,6
1994	275	98,8	8,8	28	92,1	8,8	201	89,7	12,3	93,6	15,1	86,1	10,1	84,1	12,1
1995	212	99,0	10,7	49	91,1	10,2	175	91,0	14,1	93,7	14,0	88,6	9,6	86,7	10,8
1996	230	100,3	12,0	75	95,3	9,5	201	90,6	14,5	92,4	13,8	89,0	10,7	87,4	12,1
1997	247	100,7	11,8	94	93,4	11,2	211	90,8	14,3	89,9	15,4	90,2	11,1	87,3	12,5
1998	247	98,9	11,7	118	94,0	11,5	225	88,7	13,8	91,8	13,5	89,2	11,0	86,7	11,7
1999	264	98,6	12,6	142	94,2	11,1	238	91,4	14,3	92,6	13,7	89,9	13,0	87,6	13,6
2000	315	96,3	12,2	178	95,6	10,8	267	92,3	12,9	95,6	13,3	89,9	12,6	89,1	13,1
2001	330	97,5	11,9	201	96,5	10,3	280	94,2	12,6	98,4	13,0	93,5	11,7	92,7	12,2
2002	319	98,4	11,3	177	97,0	11,8	265	90,7	16,3	94,5	14,3	92,6	12,0	90,9	13,1
2003	285	98,9	12,1	221	99,1	11,2	255	96,0	13,7	97,7	14,4	95,8	13,3	95,6	13,9
2004	265	101,3	11,7	234	95,9	11,5	234	97,3	14,0	97,5	13,1	97,8	11,8	96,6	11,8
2005	257	100,0	12,0	240	100,0	12,0	240	100,0	12,0	100,0	12,0	100,0	12,0	100,0	12,0
2006	259	100,6	12,1	246	101,3	10,9	246	99,9	12,8	100,9	11,6	101,9	12,2	101,8	12,1
2007	211	100,7	12,2	196	100,6	10,4	196	101,5	10,5	102,4	10,6	103,6	10,4	103,4	10,4
2008	218	99,8	11,8	161	101,9	12,4	161	102,0	12,6	102,4	10,7	104,0	10,9	104,3	10,5
2009	158	99,1	11,9	139	103,4	11,0	139	102,9	10,7	102,8	11,5	107,4	10,7	107,2	10,1
2010	183	103,4	9,7	140	103,3	11,7	140	102,8	11,6	104,3	11,9	107,7	11,9	107,6	11,3
2011	102	101,5	7,5	88	106,6	13,0	88	105,7	10,7	106,6	12,6	110,0	8,6	110,9	9,2

4. Lineární popis a hodnocení zevnějšku

Lineární popis a hodnocení zevnějšku je významnou součástí programu šlechtění. U holštýnského plemene je lineární popis zabezpečován profesionálními bonitéry ČMSCH, a.s., kteří se pravidelně účastní harmonizačních setkání ať již na republikové, evropské či světové úrovni. Tato pravidelná pracovní setkání bonitérů zaručují jednotný postup v celosvětovém měřítku. V roce 2016 bylo v ČR popsáno historicky nejvíce krav, a to téměř 43700, z toho 43,5 tis. krav na 1. laktaci. Od roku 2004, kdy se inovoval systém hodnocení zevnějšku, bylo pro využití v kontrole dědičnosti popsáno 450 tis. krav. O dobré práci našich bonitérů svědčí stále se zvyšující korelace mezi zeměmi v Interbulu. Znaky zevnějšku mají vztah k dlouhověkosti a jejich zlepšování šlechtěním má významné dopady do vyřazování krav a celkové ekonomiky chovů. Hodnocení zevnějšku bude důležitou součástí indexu funkční dlouhověkosti, který v roce 2017 nahradí v našem SIH přímou dlouhověkost. Svaz dlouhodobě podporuje rozšiřování plošného hodnocení zevnějšku. Během celého roku začalo nově hodnotit všechny prvotelky 12 zemědělských podniků, celkem je do systému plošného hodnocení zapojeno 282 zemědělských podniků. Z počtu všech otelených holštýnských prvotetek se jich v posledních letech pravidelně hodnotí téměř 70%.

Vývoj počtu hodnocených prvotetek celkem a v chovech s plošným hodnocení exteriéru znázorňuje graf:

5. Prezentace krav na výstavách

Významnou součástí prezentace výsledků práce chovatelů holštýnského skotu jsou přehlídky jalovic a krav v rámci zemědělských výstav a chovatelských dnů. V roce 2016 se „Národní šampionát“ holštýnského skotu uskutečnil podruhé v rámci výstavy „Zemědělec“ v Lysé nad Labem a organizaci měl na starost Svaz. Přehlídka krav i celková úroveň výstavy byla opět velmi dobře hodnocena, snahou je vždy zabezpečit co největší klid a pohodu pro zvířata. Celkem se zúčastnilo 70 ks krav a jalovic z 21 zemědělských podniků, studenti ze SOŠ Poděbrady představili také 3 telata, která sami na výstavu kompletně připravili. Absolutní šampionkou výstavou a nejlepší černou holštýnskou kravou se stala Petra, kráva na 5. laktaci ze ZDV Novoveselsko, mezi RED holštýnskými plemenicemi vítězila Josefina, kráva na 3.laktaci ze ZOD Mrákov, farmy Starý Klíčov na Domažlicku. K vysoké úrovni šampionátu přispěl i mezinárodní rozhodčí, italský chovatel Guido Oitana z Itálie. Mimořádnou událostí tohoto šampionátu byla přehlídka krav s vysokou celoživotní užitkovostí, zúčastnilo se 6 dojnic, které za svůj život vyprodukovaly 100.000 kg mléka. Přehlídka dojnic ze ZD Krásná Hora nad Vltavou, ZDV Novoveselsko, Školního statku StČ Poděbrady, ZS Ostřetín, ZERAS Radostín a farmy ing. Cihláře z Milošovic se těšila velkému zájmu odborné veřejnosti a byla ukázkou skvělé výkonnosti holštýnských krav v ČR.

Dále členové Svazu prezentovali své krávy na přehlídkách v Brně, Opařanech, Košetících, Kroměříži, Nezvěsticích, Kralovicích, Chomuticích a v Mrákově.

Významnou mezinárodní událostí roku 2016 byl v červnu Evropský holštýnský šampionát ve francouzském městě Colmar. Svaz již počtvrté zorganizoval aktivní účast našich chovatelů, tentokrát jsme přivezli 7 krav (5 černých a 2 RED holštýnské) z 5 zemědělských podniků. Dvě krávy byly ze ZS Ostřetín a AGRASu Bohdalov, po jedné z Agro Staňkov, Meclovské zem. a.s., a 1.zemědělské a.s. Chorušice. Na šampionát dorazilo i mnoho českých chovatelů a fanoušků podpořit naše reprezentanty přímo v soutěžní aréně. Celý šampionát měl opět vynikající úroveň, všichni členové našeho týmu si zaslouží pochvalu za celou přípravu, organizaci i prezentaci krav.

6. Realizace selekčního programu

a. Inseminace

Celkové počty všech inseminací meziročně mírně poklesly (o 26,5 tis.), u 1. inseminací zůstal počet téměř stejný jako v roce 2015. Z toho je patrné zlepšení reprodukčních ukazatelů, poměr všech a 1. inseminací se snížil z 2,09 na 2,04. U holštýnského skotu se počet 1. inseminací drobně navýšil (o 613 inseminací), naopak u RED holštýnského skotu počet inseminací mírně klesl (o 744). Celkový počet prvních inseminací u všech plemen dosáhl 501 tisíc, všech inseminací bylo 1.022 tisíc. U holštýnského skotu bylo provedeno 258 tis. prvních a 554,5 tis. všech inseminací, u REDů bylo provedeno 18,8 tis. prvních a 38,4 tis. všech inseminací. Podíl holštýnského skotu na celkovém počtu 1. inseminací představuje 55,2%, u počtu všech inseminací 58,1%. (tab. 11)

Tab 11) Přehled počtu a podílu I. a všech inseminací podle plemen 2016

Počet inseminací semenem býků plemene	I.ins.	%	Vš.ins.	%
České strakaté C, Cl	185 707	37,1	356 760	34,9
Holštýnské černostrakaté	257 872	51,5	554 651	54,3
Holštýnské červené	18 753	3,7	38 376	3,8
Ostatní dojná a kombinovaná	4 839	1,0	11 198	1,1
Masná plemena	33 893	6,8	61 236	6,0
C e l k e m	501 064	100,0	1 022 221	100,0

V počtech inseminací se stále výrazněji prosazují mladí genomičtí býci. Od 3% v roce 2011 narostl do roku 2016 podíl těchto býčků na celkovém počtu inseminací na téměř 43%. Do mladých býků jsou zařazeni ti, kteří nemají index SIH a narodili se po roce 2012. V kategorii mladý býk je tak v roce 2016 zařazeno 388 holštýnských býků s počtem 114 tis. 1. inseminací, tj. 41,2% a 254 tis. všech inseminací, tj. 42,8% z celkového počtu inseminací. Podíl inseminací mladými býky se proti předchozímu roku mírně navýšil, i když je to nárůst způsobený spíše stále omezenější nabídkou býků prověřených než narůstajícím zájmem chovatelů o býky „prověřené“ genomicky. Mnoho chovatelů se stále snaží využívat býky, kteří se v jejich stádech osvědčili, případně u nás vykazují vysoké plemenné hodnoty na dcerách.

Podíl inseminací semenem býků se známou konvenční plemennou hodnotou poklesl na cca 57,2%, v absolutních číslech se jedná o 162,5 tis. prvních a 339 tis. všech inseminací.

Tab. 12) Přehled počtu a podílu I. a všech inseminací podle kategorií

Kategorie	býků	I.ins.	% I.ins.	Vš. ins.	% všech
a. černostrakaté holštýnské					
Mladí býci	340	104 102	40,4	233 290	42,1
- z toho býci z ISB v ČR	96	35 796	13,9	94 509	17,0
Prověření býci	558	153 770	59,6	321 361	57,9
- z toho býci z ISB v ČR	132	25 413	9,9	64 419	11,6
Celkem	898	257 872	100,0	554 651	100,0
b. červené holštýnské					
Mladí býci	48	9 909	52,8	20 423	53,2
- z toho býci z ISB v ČR	7	1 196	6,4	3 089	8,0
Prověření býci	60	8 844	47,2	17 953	46,8
- z toho býci z ISB v ČR	4	452	2,4	934	2,4
Celkem	108	18 753	100,0	38 376	100,0

Nejvíce inseminačních dávek černých holštýnských býků je dováženo z USA - 281 americkými býky bylo provedeno bezmála 150 tisíc inseminací (z toho 77 tis. prvních) a představuje 27 % trhu. Dalšími zeměmi s vysokým podílem inseminací jsou Holandsko (21%) a Kanada (11%). Francie a Německo se na trhu s inseminačními dávkami podílejí 5 resp. 3,5 %. Býci z ČR představují necelých 29% (159 tis. všech

a 61 tis. prvních inseminací). Mezi RED holštýnskými býky jasně dominují býci holandští (47%) a němečtí (28%). RED býky z našich ISB bylo provedeno cca 4 tis. inseminací, to představuje 10%ní podíl na trhu. Býci jsou zařazeni podle země, ze které jsou k nám inseminační dávky distribuovány, nikoliv podle země původu býka. Za býky z České republiky jsou považováni býci, kteří stojí na ISB v ČR.

Nejvíce využívaným býkem podle počtu 1. i všech inseminací v roce 2016 byl TOP 1 býk dle SIH v dubnu i srpnu NEO-120 AJAX (Manoman x Mascol) se 17496 inseminacemi, tento býk se narodil v roce 2010 a byl u nás natestován v roce 2011, při výpočtu 12/2016 dosáhl indexu SIH 133,6 a obsadil 4. místo. Druhým nepoužívanějším býkem byl NEA-909 YOURI (Roumare x O-man), jehož index SIH dosáhl hodnoty 134,6 a umístil se na 2. místě českého žebříčku, na třetím místě skončil další býk, který v roce 2016 patřil mezi trojici nejlepších býků dle SIH – NEO-165 GEM (Bogart x Jordan). Všichni 3 býci jsou původem z Holandska. Za nimi se umístil nejpoužívanější genomicky prověřený býk NEO-553 CLOWN a pak prověření býci, kteří jsou velmi vysoko v pořadí dle SIH, NEA-844 MASSEY, český býk NEA-866 Ostretin MONACO, populární německý býk z české ISB NEO-056 OMANOMAN a další bývalá TOP1 SIH býk NGA-655 BERTOLI. Z REDů byli nejpoužívanější prověření holandští býci, genomický RED-641 DEBUTANT (Dakker x Super), narozený v roce 2012 s indexem gSIH 131,3 a prověření RED-630 BROOKLYN (Mr. Burns x Kian) a RED-658 FANTASY (Fiction x Lightning).

Nejpoužívanější býci z českých chovů

Celkem bylo do inseminace použito 158 českých býků s počtem 37,8 tis. prvních a 99,8 tis. všech inseminací. Přes pokles počtu býků o 15 zůstal počet inseminací českými býky stejný jako v roce 2015. Nejpoužívanějšími českými býky jsou NEA-866 Ostretin MONACO, NEA-782 Dobronin LOSTEDEN, NXB-017 Hole PERSTITIION, NEA-739 Ostretin LAURIN, NXA-841 Ostretin MAFIOSO, BR VG NOTES, NEO-179 Dobronin OGART, NEO-255 Dobronin PAVAROTTI, NEA-955 NORTHON, NEO-439 Ostretin IMALOT, Genos MONTER a Zeliv MOHAWK, z REDů byl opět nejpoužívanějším RED-475 Ostretin JOYALIST. Z českých genomických býků byli nejvíce využíváni NEO-402 Farm Va REMINGTON, NXB-260 Agras THORN, NEO-437 Ostretin SUNNYDAY, NEO-471 Dobronin TITAN, NEO-587 Agras URANUS, NEO-438 Ostretin SUNWAY, NEO-537 No-Pe TREVOR a NXB-120 Zeliv RASTY, býci s více než 2000 inseminacemi. Z použitých prefixů před jménem se dá vyčíst, z jakých chovů tito býci pocházejí. Jsou to Dobrosev Dobronín, ZS Ostřetín, Agras Bohdalov, farma Hole ZD Vysočina Želiv, zkratka BR VG představuje ZOD Brniště, Farm Va Farmu Vajglov a No-Pe farmu Petra Nováka v Kochánově, býk Northon pochází z farmy Radka Cihláře v Milošovicích. Výsledky těchto býků znovu ukázaly a potvrdily, že jsou dcery českých býků konkurenceschopné v porovnání s nejlepšími světovými býky, kteří jsou na našem trhu využíváni. Zájmem mnoha chovatelů je používání české genetiky, naši býci se i velmi dobře prosazují v TOPkách dle českého selekčního indexu, počty inseminací kvalitními býky z ČR jsou vysoké.

Tab. 13) Plemenní býci holštýnského skotu s nejvyšším počtem všech inseminací v roce 2016

Streg	Jméno	I. Ins.	Všech	SIH	gSIH	Otec	Otec matky
NEO-120	AJAX	8 289	17 496	133,6		Man o man	Mascol
NEA-909	YOURI	5 437	11 805	134,6		Roumare	O-Man
NEO-165	GEM	5 215	11 096	128,9		Bogart	Jordan
NEO-553	CLOWN	5 790	10 598		147,6	Mogul	Lavaman
NEA-844	MASSEY	5 109	8 207	132,4		Mascol	Bret
NEA-866	MONACO	3 123	7 483	121,6		Bolton	Mascol
NEO-056	OMANOMAN	3 322	6 466	128,0		Man o man	Shottle
NGA-655	BERTOLI	2 978	6 311	129,9		Bertil	O-Man
NEO-454	MONROVIA	3 204	6 284		125,7	Mogul	Brilliant
NEO-501	ALTAEVERGLADE	3 452	6 188			Massey	O man
NEO-448	MODESTO	2 771	6 122		128,0	Mogul	Robust
NEA-782	LOSTEDEN	2 926	6 075	129,5		Jardin	Morty
NEO-201	FACEBOOK	3 209	5 445	130,7		Man o man	Airraid
NEO-117	ET. SHOTTLE	2 329	5 277	127,3		Shottle	Jocko Besn
NEO-402	REMINGTON	748	5 277		125,1	Massey	Planet
NXB-232	ABEL	2 557	5 093		135,6	Jerod	Mogul
NXB-264	MERIDIAN	2 803	4 938			Domain	Planet
NXB-174	DIESEL	2 338	4 901		132,4	McCutchen	Super
RED-641	DEBUTANT	2 593	4 880		131,3	Dakker	Super
NXB-260	THORN	1 970	4 861		128,7	Supersire	Explode

b. Testace

Do testace bylo v roce 2016 zařazeno pouze 18 černostrakatých a 2 červení holštýnští býci. Z ISB v ČR z nich bylo 17, od 3 bylo dovezeno sperma. 3 býci z domácích ISB pocházeli od matek z českých chovů (všichni ze ZS Ostřetín). Mezi otci testovaných býků byl nejvíce zastoupen býk NXB-037 SUPERSIRE (5 synů). Vzhledem k tomu, že mají všichni býci vypočtené genomické PH, ztrácí klasická testace svoji původní funkci, tzn. zjišťování PH podle daných pravidel (rozvrstvení dcer, ukončení inseminací býkem a čekání na výsledky testu). Testace ale hraje i nadále důležitou roli pro ověřování výsledků plemenných hodnot býků v jednotlivých zemích a potvrzení genomických PH.

Tab. 14a) Přehled počtu testovaných býků v letech 2005 až 2016 podle zdroje nákupu

Zdroj	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Import býka	13	10	10	12	14	11	13	2	1	4	16	10
Import embrya	29	11	22	21	5	9	9	2	0	0	1	4
Import sperma	55	55	54	47	63	67	41	54	42	28	28	3
Z domácího chovu	49	77	60	58	49	29	22	13	15	13	12	3
Celkem	146	153	146	138	131	116	85	71	58	45	57	20

Tab. 14b) Přehled počtu testovaných býků podle provenience býka, resp. země původu matky

Země původu	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Česká republika	47	78	60	58	47	27	21	13	15	13	12	3
Belgie	1	1									1	
Dánsko		3		1	2	1	2	1	1		1	2
Kanada	17	7	15	13	7	7	2	5	2	3	5	1
Německo	10	11	7	12	11	10	7	3	4	2	4	3
Francie	4	4	9	6	14	8	5	4	4	7	3	
V. Británie			1	1		3	4	1				
Lucembursko							1					
Maďarsko	3											
Itálie	1	2	4	3	1	1	3	1				
Nizozemí	31	32	40	33	25	30	23	23	14	4	16	2
Švédsko	1											
USA	31	15	10	11	24	29	17	20	18	16	15	9
Celkem testace	146	153	146	138	131	116	85	71	58	45	57	20

Na realizaci šlechtitelského programu se vedle chovatelů významně podílejí plemenářské společnosti, které provozují inseminační stanice býků.

Tab14c) Přehled počtu testovaných býků podle organizací

Organizace	kód	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
CRV	101	29	33	35	37	36	38	31	32	26	23	19	
ABS	170	2	1	3		3	3	2	2				
Jihočeský chovatel	201	2	6	6	5	5	5	6	3	7	2	2	2
Reprogen	202		2	2	2	2			2	1			2
Natural	401	16	18	17	19	13	12	5	5	5	4	5	10
PLEMO	604	27	33	19	16	16	11	7	5	7	8	3	1
ISB Genetic	510	11	10	8	9	10	11	5	2	5			
CHD Impuls	612										1		
CBS (Genoservis)	702	50	48	50	38	30	23	21	3			24	5
Gensemex	906	9	2	6	7	7	6	3	6	5	7	4	
Bursia	903					2	3	1	1				
Zooservis	803					7	4	4	10	2			
Celkem		146	153	146	138	131	116	85	71	58	45	57	20

c. Selektce ve stádech

Selektce ve stádech je účinným nástrojem v rukou chovatelů, který silně ovlivňuje ekonomiku a rentabilitu výroby a chovu jako celku.

Z příčin vyřazování krav ze stáda se u holštýnského skotu stejně jako v minulých letech objevovaly důvody zdravotní, především tzv. ostatní, tj. blíže nespecifikované. Z konkrétních důvodů pak bylo nejvíce kusů vyřazeno pro poruchy plodnosti jak u prvotek (21,8%) tak i u starších krav (20,2%). Z dalších specifikovaných zdravotních důvodů je u prvotek nejčastějším důvodem vyřazení onemocnění vemene (5,7 %), dále těžké porody (4,3%), u starších krav je to naopak, těžké porody zaujímají 11,4 % a onemocnění vemene 8,9%.

Zootechnické důvody zahrnují u prvotek 17,7%, z nich je pak nejvíce vyřazeno z důvodu nízké užitkovosti (11,8 %), u starších krav je to 14,4%, z toho z důvodu nízké užitkovosti 7,2%.

Počet krav vyřazených z organizačních důvodů (zrušení kontroly užitkovosti) je na úrovni 4,5%, tj. o 1,9% více než v roce 2015.

7. Plnění opatření k realizaci šlechtitelského programu z roku 2016

Řešení prioritních úkolů probíhalo ve spolupráci orgánů Svazu, ČMSCH a.s., Plemdat s.r.o. a VÚŽV.

- Plemdat s.r.o. převzal výpočet národních genomických plemenných hodnot pro plodnost a zevnějšek. Ve VÚŽV zůstává odhad genomických plemenných hodnot pro dlouhověkost. Zahájen byl výpočet genomického indexu gSIH.
- Proběhla aktualizace ekonomických parametrů výroby mléka, genetických korelací a směrodatných odchylek. Revize potvrdila správnost současné selektce a složení indexu SIH.
- Genotypováno bylo 280 starších krav. Získány byly genotypy vybrané skupiny býků z Francie.
- Genomické plemenné hodnoty včetně indexu byly zařazeny do interaktivního prohlížeče a on line přípařovacího programu Web mating.

Priority pro rok 2017

- Nahradit PH pro přímou dlouhověkost indexem funkční dlouhověkosti, který bude zahrnovat prediktory dlouhověkosti (zevnějšek, somatické buňky, plodnost krav). Cílem je stabilizovat a zpřesnit tuto PH u býků s malým počtem vyřazených dcer.
- Na základě revize indexu SIH realizovat drobné úpravy po projednání v orgánech Svazu – zvýšení vlivu plodnosti z 12 na 15%, snížení podílu dlouhověkosti ze 7 na 5% a mírné korekce znaků zevnějšku.
- U býků prověřených na dcerách přejít na využívání MACE plemenných hodnot u domácích i zahraničních býků, včetně výpočtu selekčního indexu SIH. Zdroj plemenných hodnot odlišit kódem (C= dcery pouze v ČR, M = dcery v ČR a zahraničí, I = dcery pouze v zahraničí). Všichni býci budou zveřejněni v interaktivním prohlížeči. Konečná podoba řazení býků do žebříčků bude upřesněna a projednána ve svazových orgánech před zahájením výpočtu.
- Zahájit genotypování na přístrojovém vybavení ČMSCH a zpracovat systém genotypování plemen.

Zpracoval: kolektiv pracovníků Svazu chovatelů holštýnského skotu ČR, z.s. na základě podkladů ČMSCH a.s. a Plemdat s.r.o.

Předkládá : Doc. Ing. Jiří Motyčka, CSc.

V Praze dne 31.3. 2017